

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΘΕΑΤΡΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ»**

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Παν. Πελοποννήσου

**ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ**

**Διδάσκων:
Ανδρέας Αντωνόπουλος**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ

- α) Δευτέρα, 5/11/2018**
- β) Δευτέρα, 12/11/2018**
- γ) Δευτέρα, 19/11/2018**

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ Α' ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

- α) Εισαγωγή στο Α' Μέρος του Μαθήματος
- β) Απαρχές αρχαίου ελληνικού θεάτρου
- γ) Οργανωτικό πλαίσιο των παραστάσεων
- δ) Αρχιτεκτονική, σκηνογραφία & ενδυματολογία
- ε) Αρχαίες πηγές

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΣΤΟΧΟΣ:

Εμβάθυνση των φοιτητών στην σχέση της κοινωνίας και της πολιτικής με το αρχαίο ελληνικό θέατρο, συγκεκριμένα το Αττικό δράμα (κυρίως τραγωδία & κωμωδία).

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ:

(α) Κοινωνικοπολιτικές συνθήκες γένεσης, εξέλιξης & οργάνωσης του αρχαίου δράματος και της εν γένει θεατρικής δραστηριότητας.

(Μάθημα 1)

(β) Αντανάκλαση των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών και ιδεών στο περιεχόμενο των ίδιων των θεατρικών έργων

(Μαθήματα 2 & 3)

ΥΛΗ

1. Εισαγωγικά στοιχεία για το αρχαίο δράμα

1. Κείμενα:

-Ευριπίδου *Μήδεια* (σε μετάφραση Θ. Στεφανόπουλου)

-Αριστοφάνους *Όρνιθες* (σε μετάφραση Θρ. Σταύρου)

ΑΠΑΡΧΕΣ ΑΡΧ. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΠΗΓΕΣ

ΚΥΡΙΑ ΠΗΓΗ: Αριστοτέλης, *Περί Ποιητικής*
(πολύ κοντά χρονικά)

ΩΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ

*Αφετηρία τραγωδίας πρωτοτραγουδιστές διθυράμβου
-εισάγουν το τραγούδι αντιμετώπι με τον Χορό, που αποκρίνεται)
(αρχικά μικρά θέματα & ευτράπελη γλώσσα → σοβαρότητα)

*Διαμόρφωση από το «σατυρικό»
-όχι το **σατυρικό δράμα**, αλλά τις σατυρόμορφες προβαθμίδες του
(ευρετής ο Πρατίνας,
μετά τον Θέσπη)

ΑΡΑ: τραγωδία & σατυρικό δράμα ίδια ρίζα
(γι' αυτό γράφονται από ίδιους ποιητές, τραγικούς)

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΚΟΜΒΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ

-ΗΡΟΔΟΤΟΣ: πρώτος ο Αρίων συνέθεσε διθύραμβο & παρουσίασε στην Κόρινθο

→ έκανε τον (προϋπαρχ.) διθ. καλλιτεχνικό είδος

-ΣΟΥΔΑ: Αρίων «ευρετής τραγικού τρόπου»

-πρώτος παρουσίασε διθυραμβικό χορό από σατύρους που απήγγελλαν έμμετρα

-έδωσε τίτλους στα χορικά άσματα

ΑΡΑ: διθυράμβους με λογοτ. μορφή τους παρουσίασε με σατύρους
εδώ ενώνονται διθύραμβος & «σατυρικό»

→ τραγωδία < τράγων ωδή)

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

*ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ

- διθύραμβος + σατ. δράμα σχέση με Διον. Λατρεία
- τραγωδία Διον. προέλευση

*ΛΑΤΡΕΙΑ ΗΡΩΩΝ

Κλεισθένης από Σικ.: σύνδεση λατρευτικού άσματος για ήρωες με λατρεία Διονύσου
(γι' αυτό περιεχόμενο εξελιγμένης τραγωδίας ηρωϊκοί μύθοι, όχι διον., με εξαίρεση *Βάκχες* Ευρ.)

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

τραγούδι χορού → χρήση απαγγελόμενου στίχου

- αρχικά τραγουδούσε μόνο ο χορός,
- ο **Θέσπις** εφηύρε πρόλογο (εισαγωγή) και τον λόγο (επεισόδια)
(α' ποιητής τραγωδιών, το 534 π.Χ. ανεβάζει τραγ. στα Μεγ. Διον.)

ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

*ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ:

ΔΟΜΗ

- αρχικά αυτοσχεδιασμοί
(-Θέσπις πρόλογο & διαλογικά μέρη: 1^ο υποκριτή)
- Αισχύλος 2 υποκριτές + μείωσε χορικά ≠ αύξησε διαλογικά
- Σοφοκλής 3 υποκριτές + εφηύρε σκηνογραφία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- απλός → σύνθετος μύθος
- κωμική διατύπωση → σοβαρό ύφος
- μεταβολή μέτρου (ιαμβ. στίχος: ανάπτυξη διαλογικών μερών)

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

- καταγωγή από διθύραμβο
- απαγγελόμενα μέρη ↔ έπος
- λυρικά μέρη ↔ λυρική ποίηση

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΡΙΩΝ

❖ ΘΕΣΠΙΣ

ΠΡΑΤΙΝΑΣ: 32 σατ. δρ. + 18 τρ.

ΦΡΥΝΙΧΟΣ: και σύγχρονη ιστορία, *Μιλήτου Άλωσις + Φοίνισσες*

❖ ΑΙΣΧΥΛΟΣ

❖ ΣΟΦΟΚΛΗΣ

❖ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΓΕΝΕΣΗ & ΣΤΑΔΙΑ ΑΡΧ. ΚΩΜΩΔΙΑΣ

ΚΥΡΙΑ ΠΗΓΗ: Αριστοτέλης, *Περί Ποιητικής*

*Αφετηρία κωμωδίας εξάρχοντες στα **φαλλικά άσματα**

*Επίσης **κῶμος** (>κωμωδία)

*Πρώιμες φάσεις σκοτεινές

*Πρωτογενές υλικό: στοιχεία από διάφορα έθιμα
(πανηγυρική διάθεση, σκώμμα, άσεμνο, προσωπική επίθεση)

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΚΩΜΩΔΙΑ

τραγούδι κωμ. χορού (πρωτογενής πυρήνας)

→ δομικά μέρη παράβασης + αγώνα

→ σκηνές συνδεδεμένες με μιμητικό στοιχείο (εισαγωγή υποκριτή)

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

- ❖ **ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ (Αρχαία Κωμωδία)**
- ❖ **ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ (Νέα Κωμωδία)**

ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ vs ΔΡΑΜΑ

ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ:

- λατρευτικό άσμα + χορός προς τιμήν Διονύσου
- εκτελείται από ομάδα ανδρών ή αγοριών συνοδεία αυλού
- φυλές, όχι πόλη
(στους αγώνες 10 φυλές X 1 χορός ανδρών + 1 παιδων)
- χορευτές, όχι υποκριτές
(μέχρι 50 άτομα που χορεύουν κυκλικά)
- όχι προσωπεία
- μουσική πιο σημαντική από κείμενο

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

- θέατρο δημιουργήμα δημοκρατίας ↔ επίδειξη μεγαλείου Αθήνας
- μέρος της παιδείσεως των πολιτών (ταυτότητα Αθ. πολίτη)
- διοργανώνεται από και για την πόλη,
  - *κρατικοί αξιωματούχοι:
επώνυμος άρχων + άρχων βασιλεύς
- πάνδημη συμμετοχή (πρβλ. όργανα πόλης)
  - *θεατές, κριτές, μέλη χορού κλπ.
  - *πολίτες αναδεικνύουν τον νικητή)
- θεσμός χορηγίας

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Το αρχαίο θέατρο έχει...

A. Πολιτικό χαρακτήρα

B. Αγωνιστικό χαρακτήρα
(δραματικοί αγώνες, βλ. πιο κάτω)

Γ. Θρησκευτικό χαρακτήρα

- καταγωγή από Διον. Λατρεία (μίμησις, μεταμφίεση, προσωπίο κλπ.)

- παραστάσεις δραμάτων κατά την διάρκεια θρησκευτικών εορτών προς τιμήν Διονύσου:

(α) ΜΕΓΑΛΑ ή ΕΝ ΑΣΤΕΙ ΔΙΟΝΥΣΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

- τέλη Μαρτίου
- άνοιξη (θαλάσσιες συγκ.)
- πανελλήνιος χαρακτήρας
- επίδειξη μεγαλείου Αθήνας
- πιο σημαντική εορτή μαζί με Παναθήναια
- 534 π.Χ. αγώνες τραγ. ποιητών από Πεισίστρατο
- 484 π.Χ. αγώνες κωμωδίας

ΤΟΠΟΣ:

Θέατρο Διονύσου

(α) ΜΕΓΑΛΑ ή ΕΝ ΑΣΤΕΙ ΔΙΟΝΥΣΙΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ο ΕΠΩΝΥΜΟΣ ΑΡΧΩΝ

- α) «δίδει χορό» σε ποιητές
- β) ορίζει χορηγούς

ΕΙΔΗ ΘΕΑΜΑΤΩΝ

Διθύραμβος (χορός, όχι θέατρο)
Τραγωδία
Σατυρικό Δράμα
Κωμωδία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

-2 μέρες πριν Προάγων (από το 444 π.Χ. στο Ωδείο)
(επίσημη παρουσίαση όλων διαγ. δραμάτων, οι συντελεστές με γιορτινά στεφάνια, αλλά όχι προσωπεία και κοστούμια)

-1^η ΜΕΡΑ: λατρευτική πομπή + διθύραμβος
(508 π.Χ. ανδρών, 470 παιδων)

-2^η ΜΕΡΑ: από το 486 π.Χ. κωμωδία (5 ποιητές X 1 έργο) (3 κωμ. Πελοπ. Πόλ.)

-3 ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ: τραγωδία (πιο σημαντική) (3 ποιητές x 3 τρ. + 1σ.δ.)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ

Αποτελέσματα αγώνων τραγωδίας στα Μεγάλα Διονύσια του 415 π.Χ.

Όταν ήταν επώνυμος άρχων ο Αρίμνηστος, πρώτος ήρθε ο Ξενοκλής με τις τραγωδίες Οιδίπους, Λυκάων, Βάκχες και το σατυρικό δράμα Αθάμας, τα ερμήνευσε ο ... (δεν σώζεται το όνομα του υποκριτή). Δεύτερος ήρθε ο Ευριπίδης με τις τραγωδίες Αλέξανδρος, Παλαμήδης, Τρωάδες και το σατυρικό δράμα Σίσυφος, τα ερμήνευσε ο... (δεν σώζεται το όνομα του υποκριτή). Τρίτος ήρθε ο ... (δεν σώζονται λεπτομέρειες).

(β) ΛΗΝΑΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ:

- χειμώνας (τέλη Ιανουαρίου)
- τοπικός (αθηναϊκός) χαρακτήρας
- κυρίως κωμικοί αγώνες (από το 440 π.Χ.)
- τραγικοί αγώνες υποδεέστεροι (440-430 π.Χ.)

ΤΟΠΟΣ:

αρχικά Ιερό
Διονύσου στο
Λήναιο, κατόπιν
Θέατρο Διονύσου

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ο ΑΡΧΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

- α) «δίδει χορό» σε ποιητές
- β) ορίζει χορηγούς

ΕΙΔΗ ΘΕΑΜΑΤΩΝ

Κωμωδία
Τραγωδία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 1^η ΜΕΡΑ: 2 τραγ. ποιητές x 2 έργα μόνο
- 2^η ΜΕΡΑ: 5 κωμ. ποιητές x 1 έργο (αργότερα 3 ποιητές)

(Υ) ΜΙΚΡΑ ή ΚΑΤ' ΑΓΡΟΥΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ:

- χειμώνας (Δεκ.-Ιαν.)
- τοπικός χαρακτήρας
- πολλαπλές εορτές
σε διαφορετικές ημ/νίες & περιοχές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Οι κατά τόπους δήμοι

ΤΟΠΟΣ:

Στους διάφορους δήμους της Αττικής (π.χ. Πειραιά, Ελευσίνα, κ.α.)

ΕΙΔΗ ΘΕΑΜΑΤΩΝ

*Επαναλήψεις τραγωδιών
και κωμωδιών Μεγ.
Διονυσίων*
(σε ορισμένες περιπτώσεις)

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

-449 π.Χ. στα Μεγ. Διον. και αγώνες τραγικών υποκριτών (πρωταγωνιστών)

-γύρω στο 440 π.Χ. αγώνες κωμ. υποκριτών στα Λήναια

-386 π.Χ. στα Μεγ. Διον. επανάληψη παλαιάς τραγωδίας (από υποκριτές)

-364-363 π.Χ. στα Λήναια 3 τραγικοί x 2 έργα

-342-341 π.Χ. αναμόρφωση προγράμματος τραγωδίας στα Μεγ. Διον.:

* ΣΕΙΡΑ: 1 σατ. δρ., 1 παλ. τρ., 3 τραγ. ποιητές x 3 νέες τραγωδίες

* οι 3 πρωτ. υποκριτές έπαιζαν από 1 έργο και στους 3 ποιητές

-339 π.Χ. στα Μεγ. Διον. και παλαιά κωμωδία

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

ΠΡΙΝ

(την παράσταση)

-προετοιμασία για πολλούς μήνες

-Επώνυμος Άρχων & Άρχων Βασιλεύς (αντίστοιχα):

α) επιλέγουν **ποιητές** που θα διαγωνιστούν

-εκτίμηση περιεχομένου έργου

-προσωπικότητα ποιητή

-παλαιότερες επιτυχίες

-κοινό

-σχέση με την πόλη

(ΑΡΑ: καλλιτεχνικά + πολιτικά κριτήρια)

β) αναθέτουν έξοδα διδασκαλίας χορού σε **χορηγούς**

(+ημερομίσθια, κοστούμια, προσωπεία)

-εύποροι πολίτες

-κυρίως εθελοντικά

-ανάληψη χορηγίας

«λειτουργία»

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

α) υποκριτές

- όλοι άνδρες
- επαγγελματίες
- στην τραγωδία αρχικά 1, από Αισχύλο 2, από Σοφοκλή 3
- τον 5^ο π.Χ. κληρωνόταν 1 πρωταγ. υποκριτής σε κάθε τραγικό
(ερμήνευε όλα του τα έργα)

β) χορός/ χορευτές

- όλοι άνδρες
- ερασιτέχνες
- στα Μεγ. Διον. μόνο Αθηναίοι
- στα Λήναια και μέτοικοι
- στην τραγωδία αρχικά 12 → από Σοφ. 15
- στην κωμωδία 24
- στον διθύραμβο από φυλή

γ) αυλητής

- συνόδευε με αυλό τα λυρικά μέρη

δ) χοροδιδάσκαλος

- αναλάμβανε διδασκαλία χορού

δ) ποιητής

- έγραφε το έργο
- σκηνοθετούσε ο ίδιος ή ανέθετε σε σχετικό επαγγελματία

ε) χορηγός

- (βλ. πιο πάνω)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΘΕΑΜΑΤΟΣ

ΚΡΙΣΗ

-Κρίση πολιτών αναδεικνύει νικητή:

1. κάθε φυλή εκλέγει υποψ. κριτές
2. την ημέρα της εορτής κληρώνεται 1 κριτής/ 1 φυλή
3. 10 κριτές παίρνουν τιμητικές θέσεις στο θέατρο
4. στο τέλος αγώνων κληρώνονται 5/10 κρίσεις

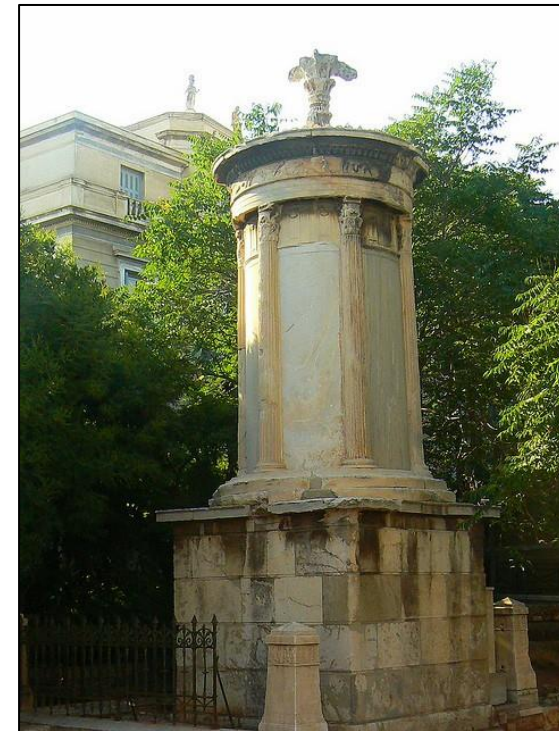
ΒΡΑΒΕΥΣΗ

-βραβείο σε 1^ο, 2^ο, 3^ο ποιητή

-βραβεύεται ποιητής + χορηγός

(-στεφάνι κισσού + τρίποδας

-κυρίως δημόσια αναγνώριση)

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ & ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

- υπαίθρια θέατρα
- παραστάσεις κατά τη διάρκεια ημέρας
- τόπος: Θέατρο Διονύσου

ΔΟΜΗ

3-μερής δομή θεάτρου*
(σκηνή, ορχήστρα, κοίλον)

3-μερής λειτουργία χώρου
(υποκριτές, χορός, θεατές)

α) ορχήστρα

- δεξιά και αριστερά πάροδοι
- στο κέντρο βωμός («θυμέλη»)
- παλαιότερο μέρος
- αρχικά κυκλική
- θεατές γύρω της όρθιοι
- μετά σε ξύλινα εδώλια
- μετά προστίθεται η σκηνή

*για το θέατρο του Διον.
το αργότερο έως 460 π.Χ.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

β) σκηνή

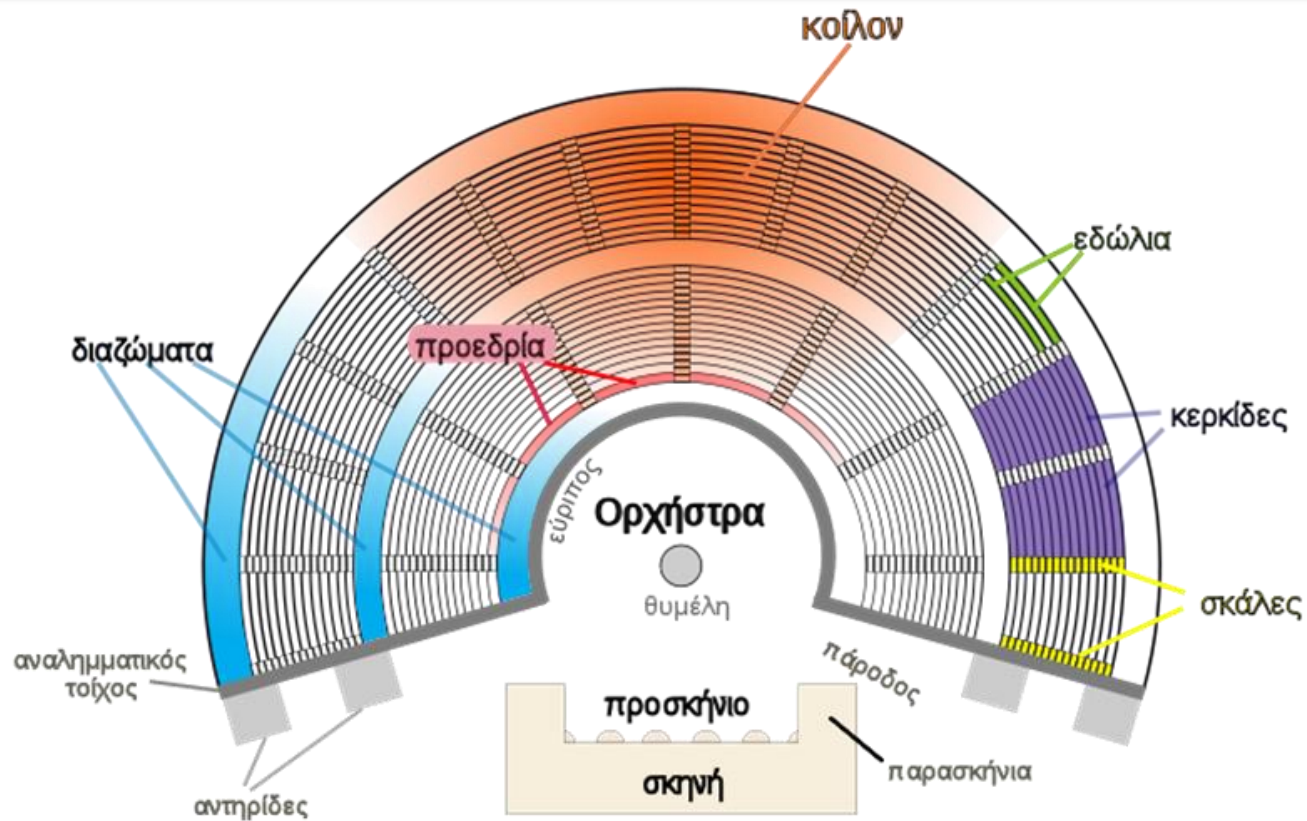
- αρχικά αποδυτήριο/ αποθήκη
- νεώτερο μέρος (από Αισχ.)
- στενόμακρη
- αρχικά ξύλινη (5^{ος} π.Χ. και μεγαλύτερο μέρος 4^{ου})
- λίθινη στους ελλην. χρόνους
- αναπαριστούσε **ανάκτορο/ναό (τραγωδία)**
σπίτι (κωμωδία)
- αρχικά 1 θύρα → 3 τέλος 5^{ου} π.Χ.

*λογεῖον: -χώρος όπου έπαιζαν υποκριτές,
-μεταξύ ορχήστρας & σκηνής
-υπερυψ. στους ελλην. χρόνους, «προσκήνιο»

γ) κοίλον

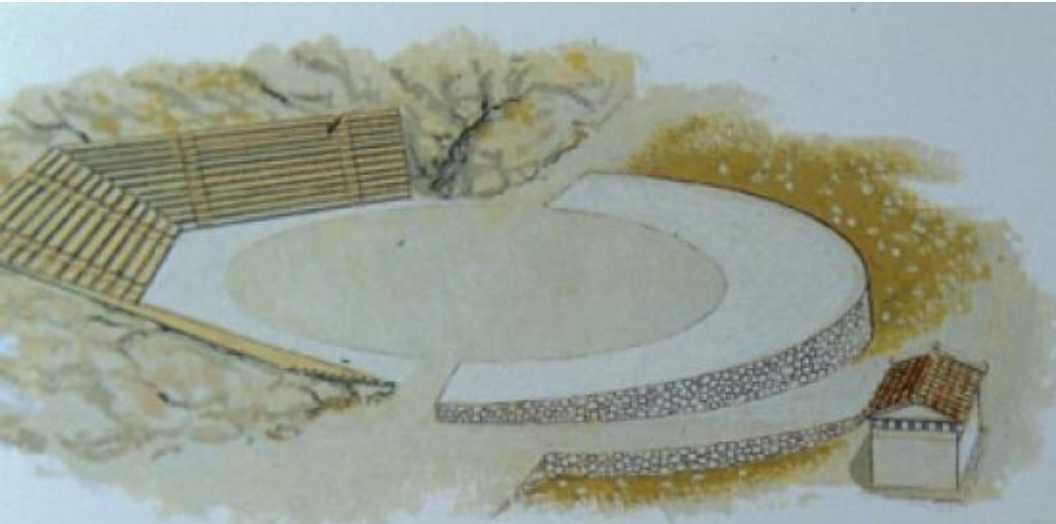
- δύο τμήματα οριζοντίως (διαζώματα)
- πολλά καθέτως (κερκίδες)
- κλίμακες, εδώλια
- αρχικά ξύλινο → λίθινο τέλος 4^{ου} π.Χ.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

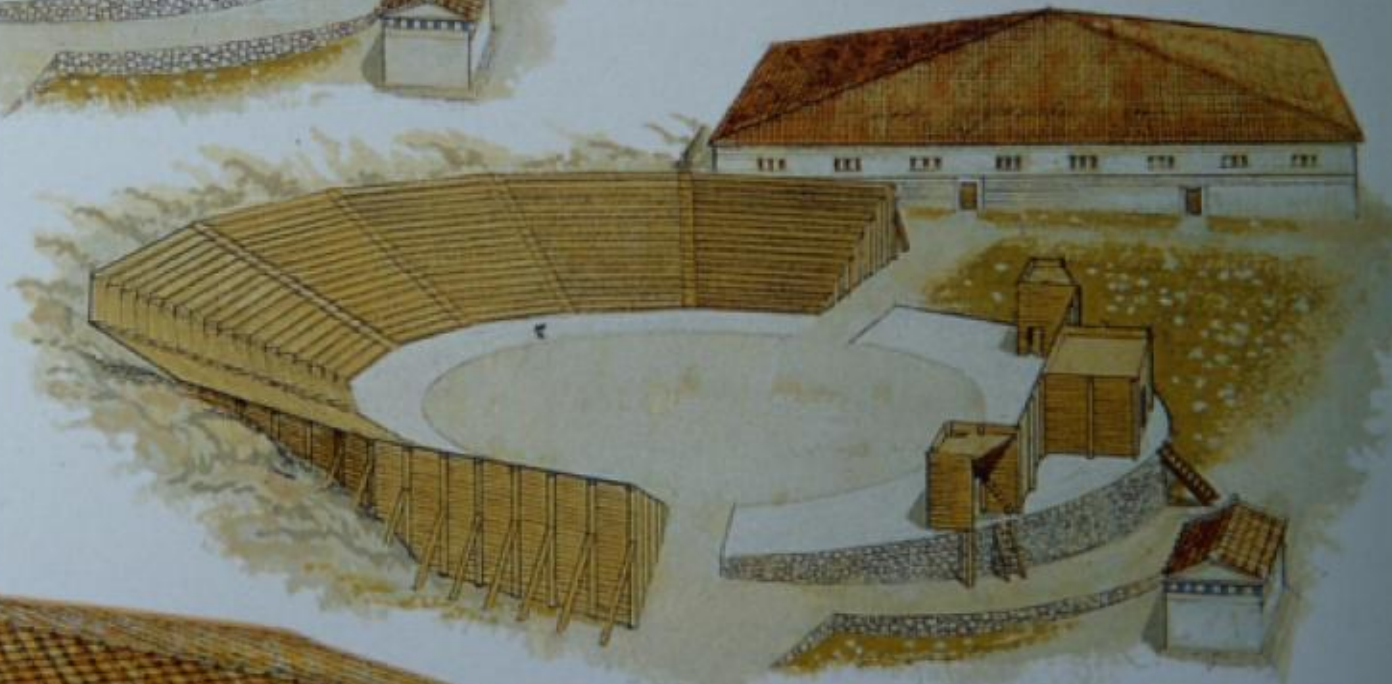
ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ (αναπαράσταση)

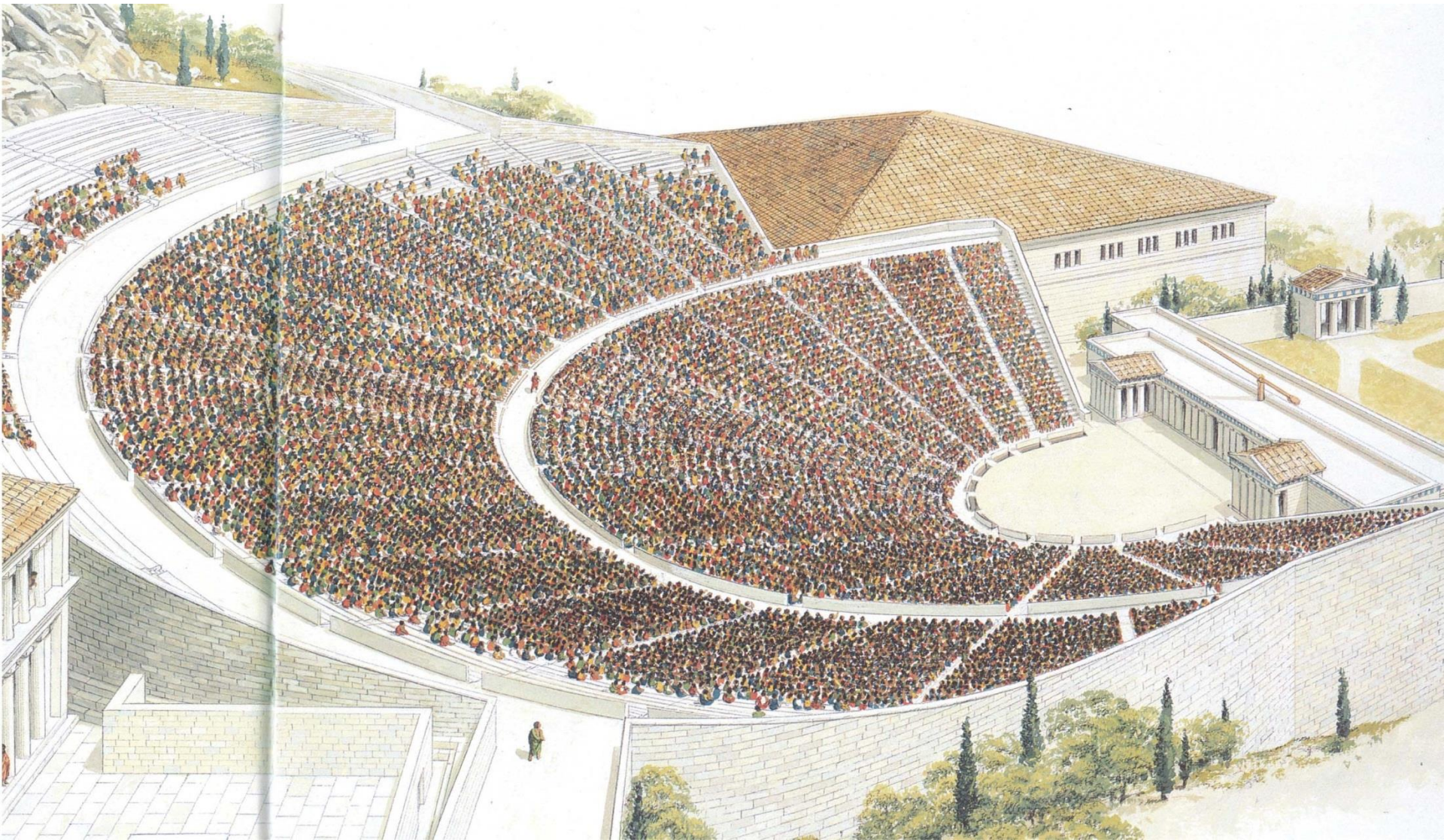

△ A conjectural reconstruction of the theatre of Dionysus in the early fifth century BC. It is possible that there was no *skene* at all at this time. The temple of Dionysus is on the right.

▽ The theatre of Dionysus in the second half of the fifth century. The *skene* at this time must have been made of wood. The arrangement shown here has three doorways and the actors can appear on the roof. The Odeon of Pericles is in the background.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ (αναπαράσταση)

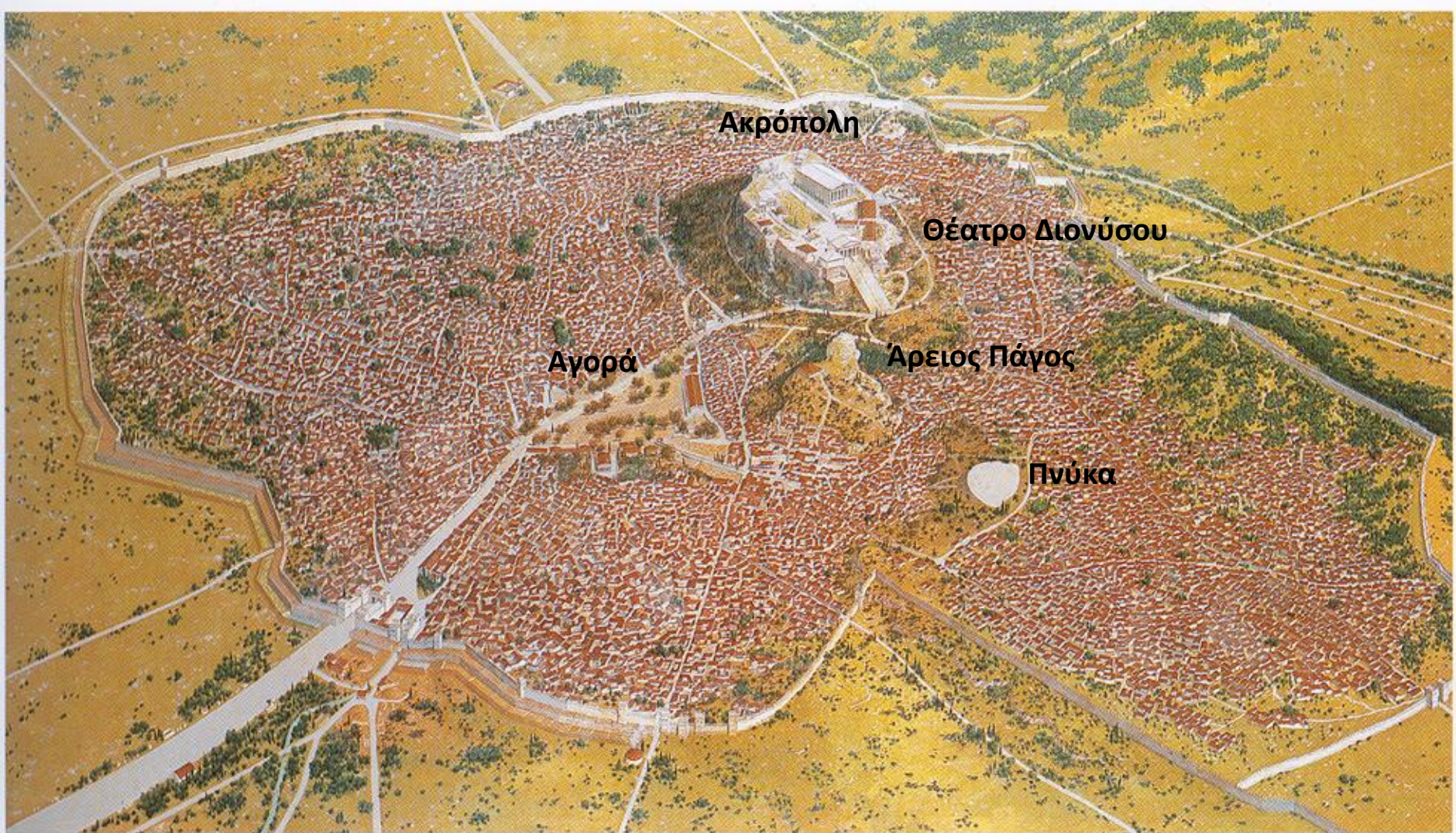

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ (σήμερα)

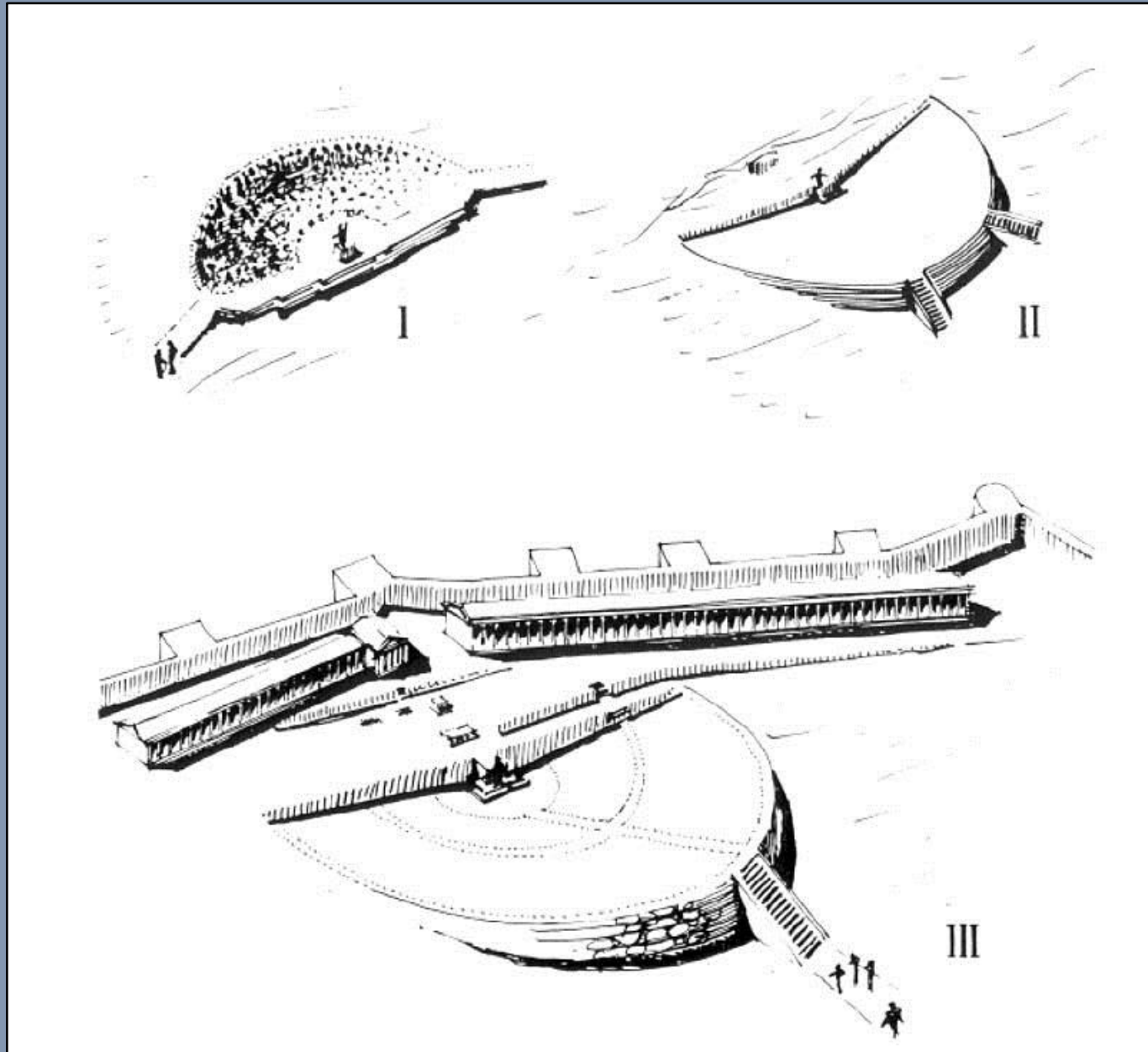

ΑΘΗΝΑ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (αναπαράσταση)

3. Classical Athens seen from the northwest. (Watercolor by Peter Connolly)

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΝΥΚΑΣ (Εκκλησία του Δήμου)

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ-ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

I. ΣΚΗΝΙΚΗ ΠΡΟΣΟΨΗ:

- ανάκτορο
- ναός
- σπίτι
- οι ποιητές χρησιμοποιούν το σκηνικό ως χώρο δράσης

II. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ:

α) μηχανή

- γερανός για εμφάνιση μετέωρων θεών πάνω από σκηνή
- συνήθως στο τέλος τραγωδιών (Eur.) για να δώσουν διέξοδο («από μηχανής θεός»)

β) εκκύκλημα

- τροχοφόρο βάθρο για εμφάνιση επί σκηνής αποτελεσμάτων βίαιων πράξεων (αυτές πάντα εντός σκηνής)
- π.χ. νεκρά σώματα

ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΣΚΕΥΗ:

(όλα όσα φοράει ή κρατάει 1 υποκριτής/ χορευτής,
ρίζες στην Διον. Λατρεία)

α) ένδυμα

τραγωδία:

ποδήρης, μεγαλοπρεπής χιτώνας, με πλούσια διακόσμηση
(διαφοροποίηση από καθημ. ενδυμασία, άνεση κινήσεων,
γυναικείοι ρόλοι)

κωμωδία:

-ολόσωμο εφαρμοστό ένδυμα, με παραγεμίσματα για να τονίσουν
κοιλιά & οπίσθια
-από πάνω γυν. ρόλοι μακρύ χιτώνα/ ανδρ. ρόλοι κοντό χιτώνα

ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

β) προσωπίο (μάσκα)

-το πιο βασικό στοιχείο της μίμησης

-καταγωγή από λατρεία

-ανάγκες θεάτρου

(άνδρες σε γυναικ. ρόλους, εξιδανικευμένες μορφές, κλπ.)

τραγωδία:

ήρεμη έκφραση → πάθος, ταραχή

κωμωδία:

γελοιογραφική παραμόρφωση → φυσικότητα

γ) υπόδημα

τραγωδία:

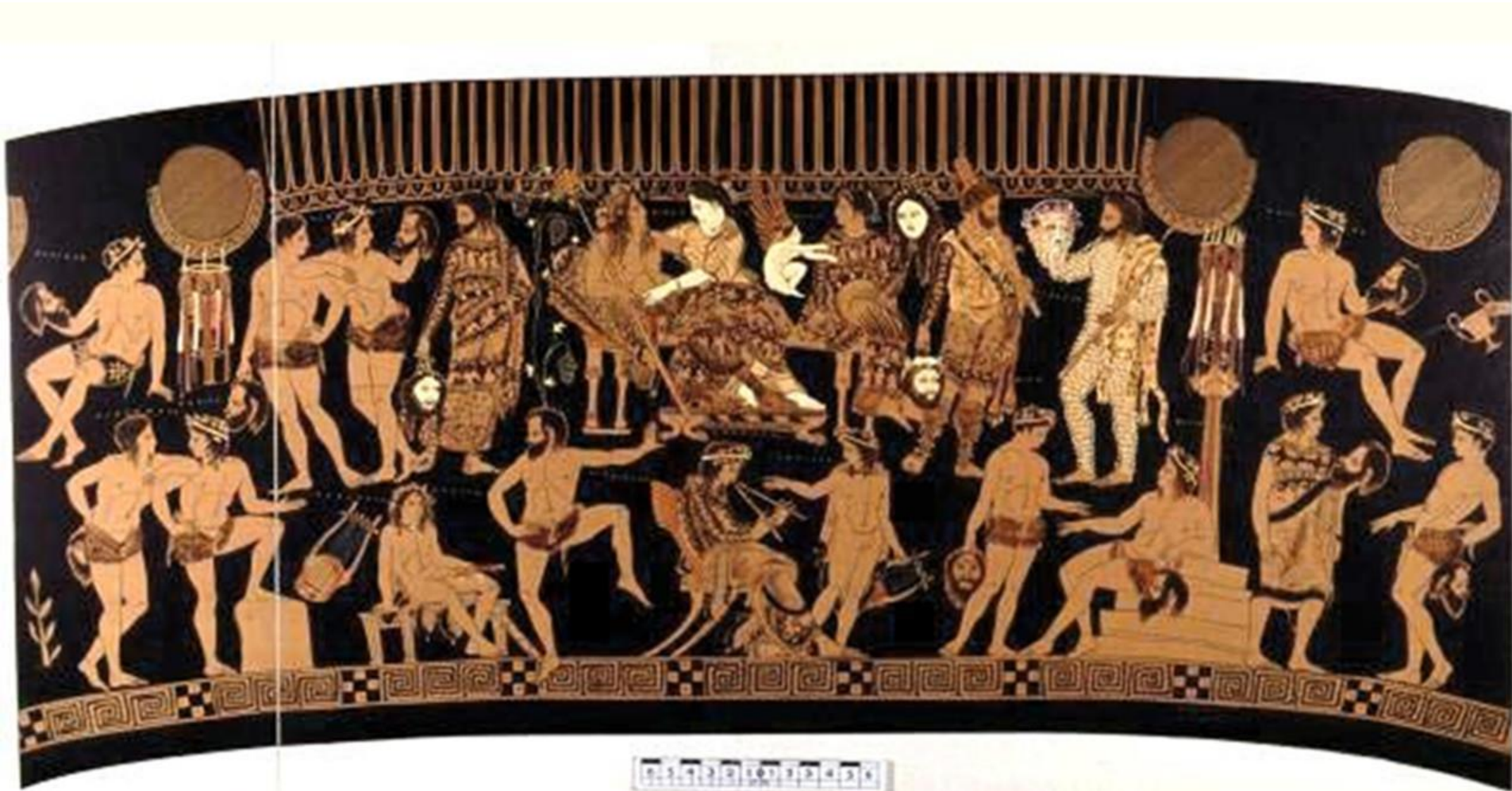
«κόθορνοι»

κωμωδία:

«εμβάδες»

Ο ΚΡΑΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΜΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Baldry H.C., *Το τραγικό θέατρο στην Αρχαία Ελλάδα*, μτφρ. Γ. Χριστοδούλου-Λ. Χατζηκώστα, Αθήνα (Καρδαμήτσα), 1992³, σελ. 29-39 (ενότητες: *Η Πόλη/ Οι Δραματικοί Αγώνες*)
- Blume H.D., *Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο*, μτφρ. Μ. Ιατρού, Αθήνα (ΜΙΕΤ), 1986, σελ. 32-36, 40, 43-50, 55, 60 (ενότητες: *Οι Γιορτές/ Οι Συντελεστές μιας παράστασης*)
- Γιαννικαπάνη Ε., «*Θέατρο Διονύσου*», *ΟΔΥΣΣΕΥΣ* (Κόμβος Υπουργείου Πολιτισμού) (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ από τον ομώνυμο ιστότοπο, http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=10341)
- Csapo E. & Slater W.J., *The Context of Ancient Drama*, Ann Arbor (UMP), 1994
- Lesky A., *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Α. Τσοπανάκη, Θεσσαλονίκη (Κυριακίδη), 1964 (με αλλεπάλληλες επανεκδόσεις) (ενότητες: *Αρχές του δράματος/ Η τραγωδία, Η ακμή της ελληνικής πόλης/ Αισχύλος & Σοφοκλής, Ο διαφωτισμός και οι αντίπαλοί του/ Ευριπίδης & Η πολιτική κωμωδία, Η Ελληνιστική Εποχή/ Η νέα κωμωδία*)
- Χουρμουζιάδης Ν.Χ., «*Αρχαίο ελληνικό θέατρο και πολιτική*», *ΣΚΗΝΗ*, τεύχος 1 (2010), σελ. 121-144 (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ από τον ιστότοπο του περιοδικού, <https://ejournals.lib.auth.gr/skene/article/view/234>)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
κάθε Τετάρτη, 18:00-21:00 μ.μ.
στο τηλ. 2614 008160

ΜΕΣΩ ΗΛ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ
andreas.antonopoulos@ac.eap.gr

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

